

*La caducidad en el derecho
administrativo español.*

Jaime
Rodríguez-Arana
Muñoz

Ed. Montecorvo, Madrid, 1993.

Jaime Rodríguez-Arana Muñoz reflecte neste libro a estrutura e o funcionamento da institución da **caducidade**, a través da súa inserción teórica en distintas figuras da práctica administrativa.

Partindo da base da caducidade civil, entendida como “o fenómeno polo que, co transcurso de certo tempo que a lei ou os particulares fixan para o exercicio dun dereito, este se extingue”, agroma a primeira nota fundamental que define a caducidade administrativa: o seu carácter non automático, pois, á diferenza da caducidade civil, a súa efectiva concorrencia depende da Administración como servidora dos intereses xerais.

A caducidade pódese referir, no ámbito administrativo, á extinción de dereitos que nacen cunha vida predetermina-

da ou a unha forma de extinción do procedemento administrativo por paralización imputable ó interesado (art. 92 da Lei do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común).

A declaración pública da Administración pola que estima finalizado o procedemento baséase na presunta vontade dos interesados de abandonalo (tese subxectiva) e na necesidade de evita-la súa dilación indebida (tese obxectiva).

A caducidade, é dicir, a declaración que –de non existir interese xeral– paraliza o procedemento por causa imputable ó interesado que, requirido pola Administración, permanece inactivo, predícase, en primeiro lugar, das concesións de servizos públicos (incumprimento declarado discrecionalmente pola Administración, polo concesionario dalgunha das condicións “esenciais” previstas no prego de concesión), e leva consigo a fin da concesión e a súa consecvente reversión, agás pedimento de prórroga en tempo ou rehabilitación ulterior. En segundo lugar, das concesións e autorizacións do dominio público, actos administrativos necesitados de aceptación, como consecuencia do incumprimento con culpa, declarado pola Administración, das obrigas esenciais do concesionario e a non consecución, subxacente, do interese público (a doutrina engadirá outras causas posteriormente, como a perda do obxecto concedido, a modificación das súas cualidades intrínsecas, etc.), caracterizando esta figura xurídico-administrativa cun matiz sancionador, contradictorio (audiencia do interesado para a corrección xurídica da declaración expresa de caducidade), e desencadeando, entre outras, as seguintes consecuencias: extinción da concesión e as obrigas e dereitos derivados da mesma, recuperación pola Administración do dereito de uso e aproveitamento concedido, reversión –en casos concretos– das instalacións construídas polo concesionario, inhabilitación do concesionario e perda da fianza constitutiva. A caducidade pode evitarse se a Administración prorroga o prazo para a execución de obras ou se rehabilita –discrecionalmente– a concesión. Do seo deste prisma xeral vanse reflectindo diferentes figuras administrativas de carácter especial. Así, a caducidade de concesións e autorizacións mineiras, que pode emanar polo esgotamento da mina, pola chegada do termo final ou pola renuncia e incumprimento grave das obrigas do concesionario; a caducidade en materia de hidrocarburos, como consecuencia do incumprimento das obrigas esenciais do concesionario; a ca-

ducidade das concesións e autorizacións de dominio público marítimo-terrestre, "que se produce como consecuencia de incumprimentos que afecten ó contido esencial do interese público inserido en toda concesión de dominio público (non realización das obras no prazo previsto, non pagamento do canon ou taxas no prazo superior a un por ano, alteración da finalidade do título, etc.); a caducidade de concesións de terras destinadas a constituíren explotacións familiares ou comunitarias; a caducidade das concesións e autorizacións de augas, por incumprimento de calquera das condicións esenciais ou prazos nelas previstos (Lei de augas).

En terceiro lugar, analízase a caducidade das licencias administrativas, que se producen "polo mero transcurso do tempo, independentemente das circunstancias subxectivas do titular e da súa actuación máis ou menos negligente", e de onde podemos extrae-las seguintes características básicas: matiz sancionador; declaración, tralo procedemento, pola Administración; relativa imputabilidade ó autor; posibilidade de ampliación do prazo establecido, a través da prórroga; interpretación restrictiva, etc.

E, finalmente, en cuarto lugar, faise unha referencia á caducidade do recurso contencioso-administrativo, que se produce como consecuencia da inactividade do demandante como efecto da non presentación en prazo da demanda contenciosa.

En definitiva, atopamos neste libro unha vía factible e documentada que se abre paso polo angosto e ensarillado panorama xurídico da **caducidade administrativa**, unha institución que produce a cesación da eficacia do negocio xurídico sobre o que se proxecta, e que persegue, ante todo, a predominancia da orde pública e da seguridade xurídica. O autor recada, na súa procura xurídica, numerosa xurisprudencia e cualificada doutrina administrativa e civil, analiza institutos xurídicos que van desde a concreción das concesións do servizo de subministracións de gas por canalización ou de estacións de servizo e de televisión privada á xeral modulación que a institución da caducidade recibe na literatura xurídica española, pasando por lúcidas referencias ás concesións de afloramento de augas en Canarias, á caducidade de licencias urbanísticas (cunha mención especial á Lei do 25 de xullo de 1990 e ó Texto refundido do 26 de xuño de 1992) ou á regulación de concesións de licencias de taxis e far-

macias; un estudio pormenorizado que, lonxe de redundar na tantas veces tratada institución xurídica da caducidade, ofrece un novo enfoque para o seu estudio e regulación, todo o cal vén “confirmar de novo o carácter relativista e movedido das institucións xurídico-administrativas”.

Lorenzo Mellado Ruíz

Normas para a presentación de orixinais

1. Os traballos serán orixinais non publicados total ou parcialmente, nin enviados a outros medios de publicación.
2. Presentaranse en follas DIN-A4 mecanografadas a dobre espacio nunha soa cara e numeradas, incluíndo de se-lo caso e como máximo, 15 gráficos ou táboas.
3. As ilustracións serán numeradas segundo a súa orde de aparición no texto, co seu listado e lenda ou pé en folia á parte.
4. O título do traballo será breve (como máximo oito palabras) e poderáselle engadir un subtítulo. Non conterà abreviaturas nin notas.
5. Incluíranse co título do artigo catro ou cinco descritores, polos que se poida clasifica-lo artigo.
6. Baixo o título colocarase o nome do autor ou autores, incluíndose ó pé da páxina a profesión ou cargo principal co que desexan ser presentados.
7. O traballo irá precedido obrigatoriamente dun sumario ou resumo inferior a 150 palabras sobre o contido e conclusións, sen notas ó pé. Acompañaranse á versión inglesa do sumario.
8. Os traballos completos enviaranse por triplicado.
9. A numeración dos apartados farase só con caracteres arábigos ata tres díxitos.
10. As notas a pé de páxina recolle-ranse ó final do manuscrito en folia á parte.
11. As referencias bibliográficas (e soamente as citadas no texto e nas notas) situaranse ó final do traballo e en orde alfabética de apelidos, do seguinte xeito:
Libros:
AUTOR (ano): Título do libro, número de edición, editorial, lugar.
Artigos:
AUTOR (ano): "Título do artigo", en título do libro ou nome da revista, volume e número, paxina-ción, editorial, lugar.
Nos casos de máis de un traballo do mesmo autor e ano, a este engadiráselle unha letra ordinal (1986, a; 1986, b; etc.).
As citas, nas notas de páxina, referenciaranse á bibliografía final indicando o autor, ano (con a, b, etc.), volume e páxinas interesadas.
12. Se se utilizan abreviaturas ou siglas (organismo, revistas, etcétera), incluírase o seu listado detrás da bibliografía.
13. Achegarase o enderezo postal e teléfono dos autores e a data de remisión do orixinal.
14. Os traballos asinados expresan a opinión dos autores e son da súa exclusiva responsabilidade, a tódolos efectos.
15. Os autores comprométense a corrixilas probas de imprenta nun prazo de sete días, entendéndose que, noutro caso, se outorga a conformidade co texto que aparece nelas. Non se poderá modificar substancialmente o texto orixinal a través desta corrección de probas.
16. Os traballos enviaranse a:
Revista Galega de Administración Pública
EGAP. Fontiñas, s/n
15703 Santiago de Compostela.
Galicia. España.